Teppo Heikkilä, STO/AHE 11.5.2017

SOSIALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN VASTINE EDUSKUNNAN SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNALLE, HE 46/2017 VP

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta käsitteli 11.5.2017 hallituksen esitystä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 6 a §:n muuttamiseksi (HE 46/2017 vp).

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (jäljempänä Valvira) ehdotti valiokunnalle antamassaan lausunnossa muutosta 6 a §:n 1 momenttiin. Muutosehdotuksen mukaan 1 momenttiin ehdotettiin lisättäväksi teksti ”*ammatillisen harjoittelun suorittamiseksi*” seuraavasti: ”*Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä ammatillisen harjoittelun suorittamiseksi kirjallisesti nimetyn…*”

Valiokunta edellytti sosiaali- ja terveysministeriötä (jäljempänä STM) ja Valviraa valmistelemaan yhtenevän esityksen 6 a §:n 1 momentiksi. Asiasta STM:n ja Valviran kesken käydyn keskustelun perusteella esitetään, että HE:n alkuperäinen muotoilu pidettäisiin voimassa. Perusteluna tälle on, että ehdotettu muutos ei muuttaisi Valviran hallinnollista menettelyä pykälässä tarkoitetun rajoitetun ammatinharjoittamisoikeuden myöntämiseksi eikä siten pykälän soveltamista käytännössä. Pykälää sovellettaisiin tältä osin jatkossakin vastaavasti kuin sitä tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön perusteella sovelletaan.

Lisäksi Suomalaiset Medisiinarit Ruotsissa ry (jäljempänä SMR) esitti omassa kirjallisessa lausunnossaan 6 a §:n 3 momenttiin seuraavaa lisäystä:
Jos hakija on aloittanut 1 momentissa tarkoitetut lääketieteen opinnot ennen 1 päivää tammikuuta 2012 ja hän on toiminut 1 momentissa säädetyn ajan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määrittelemien ehtojen mukaisesti lääkärin tehtävissä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksesta hakijalle oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia Suomessa itsenäisesti. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi hakemuksesta myöntää oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia Suomessa itsenäisesti myös sellaiselle hakijalle, joka on aloittanut 1 momentissa tarkoitetut lääketieteen opinnot edellä mainitun ajankohdan jälkeen, jos hän on toiminut 1 momentissa säädetyn ajan lääkärin tehtävissä Sosiaali- ja terveysalan valvontaviraston määrittelemien ehtojen mukaisesti ja jos hänen kliiniset taitonsa vastaavat Suomessa lääkärin perustutkinnon suorittaneen henkilön kliinisiä taitoja.

SMR:n ehdotus on STM:n näkemyksen mukaan ongelmallinen. Voimassa olevan lainsäädännön perusteella Valviralla on mahdollisuus myöntää lääkärin laillistus suoraan Suomessa suoritetun ammatillisen harjoittelun perusteella silloin, kun lääkäri on aloittanut opintonsa ennen 1.1.2012. Pykälän alkuperäisenä tarkoituksena on ollut tarjota tämä mahdollisuus niille henkilöille, jotka ovat aloittaneet lääketieteen opintonsa ammatillista harjoittelua vaativassa EU- tai ETA-valtiossa siinä vaiheessa, kun myös Suomessa oli vielä käytössä ammatillinen harjoittelu. Näillä henkilöillä on ollut perusteltuja odotuksia siitä, että he voivat saada Suomesta laillistuksen Suomessa suoritetun ammatillisen harjoittelun perusteella.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi
Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709
e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Kuitenkin jo nyt on epäselvää, onko tämä laillistus EU:n ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin (36/2005/EY, muutettu direktiivillä 55/2013/EU, jäljempänä ammattipätevyysdirektiivi) mukainen. Tämä johtuu siitä, että Suomessa ammatillisen harjoittelun suorittaminen ei tällä hetkellä ole kansallisena vaatimuksena lääkärin laillistamiselle. Näin ollen Suomessa tapahtuva laillistaminen Suomessa suoritetun ammatillisen harjoittelun perusteella on tulkittavissa ammattipätevyysdirektiivin vastaiseksi. Toisin sanoen, Suomessa annetun laillistuksen perusteella ei välttämättä olisi mahdollista hakeutua lääkärin tehtäviin toisessa EU- tai ETA-valtiossa. Valvira tuo tämän esiin jokaiselle voimassa olevan 6 a §:n perusteella Suomesta laillistusta hakevalle.

SMR toi lausunnossaan esiin myös, että tällä hetkellä Ruotsissa suoritettujen lääkärin perusopintojen jälkeen on mahdollista siirtyä esimerkiksi Tanskaan suorittamaan ammatillista harjoittelua ja saada laillistus tämän perusteella Tanskasta. SMR:n mukaan vastaava mahdollisuus tulisi olla myös Suomen osalta. Kuitenkin on huomattava, että Tanskan osalta tämä on mahdollista siksi, että myös Tanskassa on vaatimuksena ammatillisen harjoittelun suorittaminen laillistamisen edellytyksenä. Tällöin laillistamisen kansalliset vaatimukset ovat yhtenevät, eikä asia muodosta ongelmaa ammattipätevyysdirektiivin näkökulmasta. Suomen osalta tämä ei siis kuitenkaan ole mahdollinen menettely edellä mainituista syistä.

Lisäksi STM:n näkemyksen mukaan riskinä olisi, että mikäli Suomesta olisi mahdollisuus saada lääkärin laillistus Suomessa suoritetun ammatillisen harjoittelun perusteella, Suomeen hakeutuisi muissa EU- tai ETA-valtioissa opiskelleita lääkäreitä, joiden ainoa tarkoitus olisi etsiä helppoa reittiä saada lääkärin laillistus. Erityisesti uusissa EU:n jäsenvaltioissa on ollut kasvavassa määrin lääketieteen koulutuksen myyntiä englanninkielisissä koulutusohjelmissa, jolloin opiskelijat usein suorittavat käytännön syistä heiltä joissain näistä valtioista vaaditun ammatillisen harjoittelun muussa kuin opiskelumaassa. Pelkän koulutusmaan vaatimusten mukaisen ammatillisen harjoittelun suorittamisen mahdollistaminen ei muodostaisi STM:n näkemyksen mukaan riskiä hakeutumisesta suorittamaan harjoittelua Suomeen, mutta sen perusteella annettava laillistus Suomessa saattaisi houkutella tällaisia henkilöitä. Ei ole myöskään mahdollista säätää säädöksiä, jotka kohtelevat eri maissa opiskelleita henkilöitä tai eri EU-valtioiden kansalaisia eri tavoin.

Edellä mainituista syistä STM esittää, että hallituksen esitykseen terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 6 a §:n muuttamiseksi (HE 46/2017 vp) ei tehtäisi muutoksia.